خبر

نازنین فراهانی برگزیده جشنواره آسیاپاسفیک

فیلم سینمایی «خورشید آن ماه» در شصتمین دوره جشنواره فیلم آسیا-پاسیفیک در بخش مسابقه نمایش داده شد و نازنین فراهانی جایزه بهترین بازیگر زن را برای نقش‌آفرینی در این فیلم از آن خود کرد. فیلم خورشید آن ماه در این جشنواره دیرپا که به شکل گردشی در کشورهای عضو اتحادیه برگزار می‌شود، در شش رشته دیگر شامل بهترین فیلم، بهترین کارگردان، بهترین فیلمنامه، بهترین فیلمبرداری، بهترین طراحی لباس و بهترین موسیقی متن نیز نامزد دریافت جایزه شده بود. این فیلم سینمایی بیش از این جایزه بهترین فیلم و بهترین کارگردانی را در جشنواره فیلم مستقل ایماگو در ایتالیا را دریافت کرده بود. این فیلم، داستانی از عشق ناکام و سکوت بی‌فرجام را در دل زیبایی‌های بلوچستان روایت می‌کند و تصویری واقعی و متفاوت از این قوم محجوب ارائه می‌دهد. خورشید آن ماه پس از نمایش افتتاحیه جهانی در جشنواره تراز اول هند ـ گوآ، در جشنواره‌های دیگری ازجمله فیلم‌های ایرانی در زوریخ (بخش مسابقه)، فیلم‌های درون خانوادگی (بخش مسابقه)، رمبوهای سینما (بخش مسابقه)، صوفیه منار (مروری بر آثار فیلمسازان زن ایرانی)، «گل علیه گلوله»، فیلم و هنرهای رسانه‌ای زنان استرالیا (بخش مسابقه)، زنان ایرانی در فرانکفورت و فیلم‌های مستقل ایدرومنو (بخش مسابقه) حضور داشته است که اولین جایزه کارگردانی را برای ستاره اسکندری به ارمغان آورد.

قاب‌هایی از دانشجویان در سینمای ایران

صدا، دوربین، دانشجو

علی رستگار
گروه فرهنگ و هنر

دلیل نامگذاری ۱۶ آذر در تقویم، کشته شدن سه دانشجو به نام‌های مصطفی بزرگ‌نیا، احمد قندچی و مهدی شریعت‌رضوی است که ۱۶ آذر سال ۱۳۳۲ یعنی حدود چهار ماه بعد از کودتای ۲۸ مرداد، هنگام اعتراض به دیدار رسمی ریچارد نیکسون، معاون رئیس‌جمهور وقت آمریکا و همچنین از سرگیری روابط ایران با بریتانیا، در دانشگاه تهران کشته شدند. با این‌که ۷۰ سال از این واقعه می‌گذرد اما هنوز سینمای ایران هیچ واکنشی به این ماجرا و حرکت اعتراضی این شخصیت‌ها نداشته است، درحالی‌که کل اتفاق، عقبه و علل وقوع آن بار دراماتیک و سینمایی بسیاری دارد. فارغ از این بی‌اعتنایی تاریخی، سینمای ایران کم و بیش از دانشجویان در برخی فیلم‌ها به عنوان شخصیت‌های اصلی و مکمل و حاشیه‌ای بهره برده است. در این میان برخی و چه‌بسا بیشتر این روایت‌های دانشجویی، به دلیل اقتضای سنی کاراکترهای جوان قصه و در نظرگرفتن پیش فرض دانشجو بودن اتفاق افتاده و چندان ارتباطی بین رشته دانشگاهی با داستان برقرار نبوده است، به عبارتی انگار فقط نفس اشاره به دانشجو بودن کاراکترها مهم بوده و فیلمنامه‌نویس و کارگردان نیازی به پیوند بیشتر دانشجو با محیط دانشگاه و رشته تحصیلی ندیده‌اند یا دست بالا از آن به عنوان محملی برای عاشقی و مقاصد دیگر استفاده کرده‌اند. گاهی هم این مقاصد دیگر همچون اعتراضات دانشجویی پیرو شور و شر و هیجان و مطالبه‌گری در برخی قصه‌ها محرک درام شده است. البته در گزارش پیش رو تنها به ۱۰ فیلم اشاره شده است وگرنه بازی نازنین بیاتی در «طعم شیرین خیال» به کارگردانی کمال تبریزی، سها نیاستی و فرشته ارسطویی در «سال دوم دانشکده من» به کارگردانی رسول صدرعاملی، مریم پالیزبان در «نفس عمیق» به کارگردانی پرویز شهبازی، نازنین بیاتی در «دربند» به کارگردانی پرویز شهبازی، نیکی کریمی و مریلا زارعی در «دوزن» به کارگردانی تهمینه میلانی، لیلا حاتمی و فرزان اطهری در «چهل‌سالگی» به کارگردانی علیرضا رئیسیان، شهاب حسینی در «محیا» به کارگردانی اکبر خواجویی، مینا لاکانی در «دیدار» به کارگردانی محمدرضا هنرمند، میترا حجار و نرگس محمدی در «آناهیتا» به کارگردانی عزیزا... حمیدنژاد، بهاره افشاری، هادی دیباجی و حامد کمیلی در «پایان‌نامه» به کارگردانی ابوالقاسم طالبی، نوید محمدزاده در «عصبانی نیستم» به کارگردانی رضا درمیشیان و ... ازجمله بازیگرانی هستند که نقش دانشجو را در فیلم‌های سینمایی بازی کرده‌اند.

۱ دلشکسته

کارگردان: علی قوی‌تن
بازیگران: شهاب حسینی، بیتا بادران

دلشکسته قصه دلدادگی دو دانشجوی رشته جامعه‌شناسی به نام‌های امیرعلی و نفس است که اختلاف فرهنگی و اعتقادی بسیاری با هم دارند و حتی در آغاز قصه، به هیچ‌وجه به نظر نمی‌رسد مسیر زندگی‌شان به هم بیفتد. بخش‌های قابل‌توجهی از فیلم در فضا و کلاس دانشگاه می‌گذرد و طرح مباحث درسی، بهانه‌ای برای بروز تفاوت دیدگاه شخصیت‌ها می‌شود. شاید فارغ از کیفیت فیلم، بتوان دلشکسته را جزو مواردی درنظر گرفت که رشته تحصیلی قهرمانان دانشجوی فیلم پیوندی موثر با کلیت داستان دارد.

۲ متولد ماه مهر

کارگردان: احمدرضا درویش
بازیگران: محمدرضا فروتن، میترا حجار

دانیال و مهتاب دانشجویان رشته جامعه‌شناسی هستند که دلدادگی شان تحت تاثیر طرح تفکیک دانشجویان دختر و پسر و فضای ملتهب ایجادشده قرار می‌گیرد. احمدرضا درویش با انتخاب رشته جامعه‌شناسی برای کاراکترهای اصلی، خط و ربطی میان آنها با رشته تحصیلی و در دیدگاهی کلی‌تر جامعه ایجاد می‌کند. ضمن این‌که با حضور این دو دلداده در منطقه‌ای سابقا جنگی و مین‌گذاری‌شده پیوندی استعاری هم با دوران جبهه و جنگ برقرار می‌شود تا مخاطبان با قیاس این دو فضا و دلمشغولی‌ها و دغدغه‌های آنها، خود حدیث مفصل بخوانند از این مجمل.

۳ به‌رنگ ارغوان

کارگردان: ابراهیم حاتمی‌کیا
بازیگر: خزر معصومی، کوروش تهامی

اگرچه در ظاهر و ابتدای امر، دانشجو بودن ارغوان، فرع ماجرای فیلم به رنگ ارغوان محسوب می‌شود و موضوع اصلی تلاش گروه اطلاعاتی برای دستگیری یک عنصر ضدانقلاب است؛ اما با این حال فیلمنامه‌نویس و کارگردان سعی کرده، پیوند دراماتیک و مناسبی میان رشته دانشگاهی دختر جوان یعنی رشته جنگلداری و در مرکز آموزش عالی جنگل در شمال کشور با شخصیت و فضای کلی فیلم برقرار کند. کنشگر و معترض بودن دانشجویان به قطع درختان و نابودی جنگل برای احداث راه، همان‌طور که نسبت درستی با رشته دانشگاهی دانشجویان فیلم دارد.

۴ شام آخر

کارگردان: فریدون جیرانی
بازیگران: محمدرضا گلزار، هانیه توسلی

«شام آخر» ازجمله فیلم‌هایی است که رشته تحصیلی دانشگاهی شخصیت‌های اصلی نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای در آن ندارد و مانی (گلزار) می‌توانست دانشجوی رشته‌ای به‌جز معماری هم باشد و وارد رابطه‌ای عاشقانه با استادش شود. اینجا بیشتر همین رابطه دانشجویی ـ استادی و هم‌دانشگاهی بودن مانی با دختر استاد اهمیت دراماتیک دارد تا کلاف رابطه را پیچیده‌تر کند، وگرنه تعبیر و برداشت بنای سست یک رابطه از رشته معماری در این قصه خیلی محو و دوراست.

۵ پری

کارگردان: داریوش مهرجویی
بازیگر: نیکی کریمی

پری دانشجوی ممتاز ادبیات است که در سکانس‌های آغازین فیلم او را در حال ورود به دانشکده ادبیات و علوم انسانی می‌بینیم. سکانس کلاس درحالی که زنگ پایان به صدادرآمده و استاد در حال طرح مباحثی درباره تفکرات خیام و مولانا و تفاوت شخصیت و آثار آنهاست، هم‌پیوندی موثر با شخصیت و سلوک و احوالات عارفانه او دارد. استاد درباره مولانا می‌گوید: او برخلاف خیام، جغرافیای جهان را تا بی‌نهایت می‌داند و پیوند وجودی انسان را با خداوند مطرح می‌کند، آگاهی و آزادی بی‌اندازه برای انسان قائل است که او را به نردبان کمال می‌رساند، آن هم با بال عشق. عشقی که از سوی حق، بنده را به تعالی می‌برد.

۶ اعتراض

کارگردان: مسعود کیمیایی
بازیگران: پولاد کیمیایی

مسعود کیمیایی را از سال‌های دور با خلق شخصیت‌هایی معترض و چه بسا یاغی به یاد می‌آوریم و طی سال‌ها با کنشگری قهرمانان باعث شکل‌گیری درام‌هایی تماشایی شده‌است. در فیلمی با نام عیان اعتراض هم کیمیایی، قهرمانانی معترض به برخی نابهنجاری‌های اجتماعی را به تصویر می‌کشد. فیلمی که البته بیشتر با قهرمانش امیرعلی فرمانزاد با بازی داریوش ارجمند و تک‌گویی درخشان و فراموش‌نشدنی مهدی فتحی در نقش محسن دربندی: «صلوات برای سلامتی امیرعلی. ما کاری به حکم نداریم. حکم رو کاغذ مال محکمه‌س. اصلیت حکم مال خداست و ...» به یاد آورده می‌شود اما یکی از شکل‌های اعتراضی فیلم در شخصیت یوسف با بازی پولاد کیمیایی نمود می‌یابد که با آن عینک هم چهره تیپیکال یک دانشجوی اهل سؤال و مطالعه را نشان می‌دهد و هم به دلیل سرنوشتی که بعد از اعتراضات دانشجویی پیدا می‌کند.

۷ دیگه چه خبر؟

کارگردان: تهمینه میلانی
بازیگران: ماهایا پطروسیان

دوران دانشجویی فرشته (ماهایا پطروسیان) در فیلم «دیگه چه خبر؟» کوتاه است اما همان مختصر نشان از هوش بالای او دارد و تعلیقی که در پی سوءتفاهم مدیران دانشکده نصیبش می‌شود، حضور او در یک محیط کاری و آشنایی عاشقانه‌اش با مدیر یک موسسه انتشاراتی را رقم می‌زند. سکانس حضور او به عنوان دانشجوی ادبیات در کلاس درس و در محضر استاد، به یکی از لحظات دلنشین و بامزه فیلم تبدیل می‌شود، آنجا که برای نقد و بررسی قطعه‌ای ادبی سراغ تحلیل اشعاری شاعر شیرین‌سخن و گمنام می‌رود: اتل متل توتوله، گاو حسن چجوره! و ...

۸ دختران انتظار

کارگردان: رحمان رضایی
بازیگران: پارسا پیروزفر، نیکی کریمی

پارسا پیروزفر و نیکی کریمی در فیلم دختران انتظار، نقش دانشجویانی به نام سعید و روشنک را بازی می‌کند که برای پرداخت بدهی‌های خود و دریافت وام ازدواج، ناچار به ازدواج صوری با یکدیگر می‌شوند. بخش‌های آغازین فیلم در بیمارستان می‌گذرد، یعنی محل کار سعید که دانشجوی پزشکی است. در این میان شخصیت جالبی چون دکتر همایونفر (فخرالدین صدیق شریف) هم داریم که در همان راهروی بیمارستان به دانشجویان، به شکلی حکیمانه و شاعرانه درس پزشکی و زندگی می‌دهد: «یه مشت قرص و آمپول هست که به هیچ دردی نمی‌خوره! نوشداروی اصلی توصیه هوراس، شاعر یونان باستانه که گفته دَم رو غنیمت بشمرید.

۹ خوابگاه دختران

کارگردان: محمدحسین لطیفی
بازیگر: نگار جواهریان، صادق صفایی

«خوابگاه دختران» چهارمین فیلم سینمایی محمدحسین لطیفی است. این فیلم داستان دو دوست به نام‌های رویا و شیرین است که در شهری نزدیک تهران در دانشگاه قبول شده‌اند و بعد از نقل مکان به آنجا به‌دلیل آماده نشدن خوابگاه دانشگاه به اجبار در ساختمان قدیمی کنار دانشگاه سکونت می‌کنند. در مقابل این ساختمان، ساختمان خرابه‌ای وجود دارد که مردم ادعاهای عجیبی در مورد آن می‌کنند. ماجرا زمانی ترسناک می‌شود که رویا و شیرین کم‌کم صداهای عجیبی از آنجا می‌شنوند.

۱۰ جنگل پرتقال

کارگردان: آرمان خوانساریان
بازیگران: سارا بهرامی، میرسعید مولویان

این روزها نیز فیلم «جنگل‌پرتقال» با موضوع زندگی دانشجویی روی پرده سینماهاست.

فیلمی با محوریت اتفاقاتی که در دوران دانشجویی شکل می‌گیرد و تبعات آن تا دوران میانسالی ادامه دارد. این فیلم به کارگردانی آرمان خوانساریان و تهیه‌کنندگی رسول صدرعاملی در چهل‌ویکمین جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد و نامزد بهترین بازیگر نقش اول زن (سارا بهرامی)، نامزد بهترین بازیگر نقش اول مرد (میرسعید مولویان) و نامزد بهترین فیلم اول (آرمان خوانساریان) شد.

قاب

شاهنامه‌خوانی در موزه سینما

اولین دوره شاهنامه‌خوانی در موزه سینما با درس‌گفتارهایی درباره داستان بیژن و منیژه برگزار می‌شود.

این دوره ۱۰ جلسه‌ای شامل داستان «بیژن و منیژه» است که به کوشش دانشجویان شاهنامه پژوه بزرگ، دکتر ابوالفضل خطیبی و موزه سینما برگزار خواهد شد. نخستین جلسه این دوره روز یکشنبه ۱۹ آذر ساعت ۱۳ و ۳۰ دقیقه برگزار خواهد شد، دکتر فریبا شکوهی، عضو هیات علمی فرهنگستان زبان و ادب فارسی در ستایش فردوسی سخنرانی خواهد کرد. همچنین پروانه اسماعیل‌زاده و کاوس ندایی نیز درباره ویژگی‌های مختلف داستان بیژن و منیژه از منظر روایت و تصویرگری صحبت خواهند کرد. در این برنامه همچنین اجرای هنری شاهنامه توسط کیخسرو دهقانی انجام خواهد شد.

پویانمایی

«ده سالگی» برگزیده جشنواره انیمیشن ایونی یونان

پویانمایی «ده سالگی» به کارگردانی فاطمه جعفری موفق به کسب دیپلم افتخار جشنواره فیلم‌های انیمیشن معاصر ایونی (ICONA) شد. پویانمایی ۱۸ دقیقه‌ای «ده سالگی» از تولیدات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است که با تکنیک استاپ‌موشن ساخته شده‌است. این فیلم درباره یک مرگ است که باعث می‌شود زندگی پسربچه ۱۰ ساله‌ای به قبل و بعد این اتفاق قسمت شود و تأثیری که این مرگ در زندگی پدر و پسر و نوع رابطه آنها با محیط اطراف می‌گذارد را بررسی می‌کند. مانی کاشیان و فاطمه جعفری فیلمنامه‌نویس، فاطمه جعفری انیمیت، مانی کاشیان فیلمبردار و طراح هنری این اثر کوتاه هستند و محمدرحیم بختیاری آرماتور انیمیشن ده سالگی را ساخته است. دکورهای این انیمیشن به‌عهده حمیدرضا برخورداری و ساخت عروسک‌ها نیز بر عهده هلیا قره‌گزلو بوده است. این جشنواره با هدف ارائه بهترین‌های تولید شده در حوزه انیمیشن از سراسر جهان و برای کمک به توسعه میراث فرهنگی فیلم‌های انیمیشن، کمک به خلق فیلم‌های جدید، فراهم‌کردن زمینه برای تولید مشترک بین‌المللی و تشویق به بحث و گفتمان بین انیماتوران حرفه‌ای، فیلمسازان و مردم یونان برگزار می‌شود.

جشنواره

جایزه‌ای دیگر برای «آب، باد، خاک، نان»

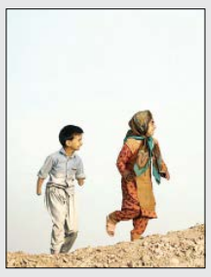

مستند «آب، باد، خاک نان» به کارگردانی مهدی زمانپور کیاسری و تهیه‌کنندگی سمیه زراعت‌کار و مهدی زمانپور کیاسری جایزه بهترین مستند کوتاه جشنواره فیلم کودکان فرانسه را دریافت کرد.

این مستند ۲۵ دقیقه‌ای که تولیدش بیش از یک سال زمان برده، روایتی خوش آب و رنگ و لطیف از زندگی ابوالفضل و ستایش دو کودک فهرجی است که در پیچ و تاب سرنوشت، زندگی متفاوتی را تجربه می‌کنند. این جشنواره که برای حمایت از کودکان جهان بنا شده است، به فیلم‌های خلاقانه بها می‌دهد. گفتنی است این فیلم مستند پیش از این در جوایز مختلفی همچون جایزه تقدیر ویژه هیات داوران بخش کودک و نوجوان جشنواره مستند ایدفا هلند و جایزه بهترین فیلم بخش نوجوان جشنواره مستند میلینیوم لهستان، تقدیر ویژه هیات داوران فیلم مستند کوتاه داک اج نیوزیلند، جایزه خلاقیت جشنواره کودکان سئول کره جنوبی، بهترین مستند کوتاه جشنواره المپیا یونان، جایزه بزرگ جشنواره معلولان مجارستان، جایزه بهترین فیلم دانشگاه تئاتر و فیلم مجارستان و ... را نیز کسب کرده بود.